

ÇOCUKLARDA CİNSEL GELİŞİM

Cinsellikle ilgili konuşmak toplumumuzda genellikle zordur. Çocuklarla cinsellikle ilgili konuşmak da anne babalara zor gelebilir. Oysaki, cinsellik de konuştuğumuz diğer gelişim alanları gibi çocukların anne babalarından destek almaları gereken bir gelişim alanıdır.

7-11 Yaş Çocuklarda Cinsellikle İlgili Davranışlar

- Arkadaşları ve yaşlıları ile cinsel içerikli oyunlar oynamak, doktorculuk oynama (7-8 yaşlarında) veya öpüşme denemeleri olabilir.
- Yalnızken mastürbasyon yapabilir.
- Cinsellik ve cinsel ilişki hakkında düşünür, hayaller kurabilir.
- Gazete, dergi ve televizyonlardaki cinsellik konularına ilgi duymaya başlayabilir.
- Arkadaşlarıyla konuşurken cinselliği çağrıştıran kelimeler kullanabilir.
- Cinsellikle ilgili espriler yapabilir.
- Cinsel konulardan utandığı için cinsellik içeren oyunları büyüklerden saklayabilir.

Çocuklar genellikle aile dışında arkadaşlarından, dergilerden, televizyondan veya internetten cinsellikle ilgili bilgileri öğrenebilirler. Ancak bu bilgiler kafalarını daha çok karıştırabilir. Bilgiler doğru olmayabilir, çocukta birtakım yanlış yönelimlere ve kaygılara yol açabilir veya çocuğun özgüvenine zarar verebilir. Çocuklar anne babalarından cinselliği öğrenirken, gerçeklerin yanı sıra sevgiyi ve cinsellikle ilgili değerleri de öğrenirler.

Eğer anne babalar çocuklarıyla cinsellikle ilgili konuşmaz ya da soruları cevaplamazsa çocuklar doğru bilgileri alamaz, anne babasıyla önemli bir konuda konuşamadığı için onlardan uzaklaşabilir. Bu konunun yasak olduğunu düşünüp merakını bastırmak zorunda hissedebilir.

Aynı zamanda çocukların internet ya da bazı kitap ve dergiler aracılığıyla çeşitli cinsel materyallere maruz kaldıklarında bunlarla baş etmesi oldukça güçtür ve cinsel gelişimine zarar verebilir. Bu konuda anne babaların çok dikkatli olması gerekmektedir.

Ebeveynlerden alınacak sağlıklı bir cinsel eğitim sayesinde, çocuklar:

- Doğru bilgiler öğrenir. Farklı kişilerden aldıkları ve bazen de birbiriyle çelişkili olabilecek bilgileri/mesajları daha iyi anlar.
- Vücudun yapısını ve cinsel organların görevlerini

öğrenir.

- Kadın veya erkek olmakla ilgili duyguları, değer ve tutumları öğrenir.
- Kendi bedeni üzerinde söz sahibi olabilir ve bedenini yabancılardan korumayı öğrenir.
- İstemediği şekilde kendine yaklaşanlara hayır demeyi öğrenir.
- İstismar sayılabilecek ya da tehlikeli olabilecek durumları tanıyıp onlardan kaçınmayı öğrenir.

Bu nedenle çocuklara verilecek cinsel eğitim önemlidir.

Cinsel eğitim için en uygun zaman çocuğunuzun bu konularla ilgili soru sormaya başladığı zamandır. Ancak özellikle vücutlarında olabilecek değişiklikler hakkındaki bilgilendirmenin en geç 10 yaşına kadar yapılması yerinde olacaktır.

Çocuğun soruları karşısında susmak, bu konuların ayıp ya da yasak olduğu mesajını verebilir. Bu durumda çocuğun sağlıklı bir cinsel gelişim göstermesi zorlaşacaktır. Ayrıca bilgi kaynağı olarak anne babayı tercih etmemesine neden olabilir.

Cinsellikle ilgili konularda çocukla kimin konuşacağına dair anne baba kendi arasında tartışarak karar verebilir. Yani kız çocukla mutlaka annesi, erkek çocukla da babası konuşmak zorunda değildir. Ancak çocuk soru sormuyorsa ve siz konuşmak istiyorsanız, o zaman kendisini rahat hisseden kişi çocukla konuşabilir. Burada önemli olan çocuğa zaman ayırmak, onu dinleyebilmek ve sorularına geçiştirmeden doğru yanıtlar vermektir.

Bir başka önemli nokta ise çocukların cinsel kimlikleridir. Bu yaşta çocuklar artık cinsel kimliklerinin değişmeyeceğini bilirler. Bir kızın bedeni 9-10 yaşlarında değişmeye başlayabilir ve 16 yaşına kadar bu değişimler sürer. Ergenliğe giriş kızlarda 9-16 yaşları

arasında, erkeklerde ise 11-16 yaşları arasındadır. Ancak ergenliğe giriş bu yaşlardan önce ve sonra yaşandığında bir doktora danışılması gerekmektedir.

Çocukların Sorularını Cevaplarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- *Çocuğun sorduğu sorular mutlaka cevaplanmalıdır.* Cinsellikle ilgili soruları cevaplamak çocukların cinsel açıdan erken gelişmesine yol açmaz. Sorularına cevap bulamayan çocuklar meraklarını yenmek için yanlış yerlerde veya kişilerde yanıt arayabilirler.
- *Çocukların sorularına doğru ve basit cevap verilmelidir.* Çocuğunuzun yaşını düşünün ve onun anlayabileceği kelimeleri kullanın. Yaşa uygun cinsel bilginin verilebilmesi gelişimsel olarak önemlidir.
- *Doğal ve rahat bir ifade tarzı içinde cevap verilmelidir.* Çocuk soru sorduğunda çok şaşırarak, şok olmuş ya da kızmış görünmemeye çalışın. Bu tarz tepkiler çocuklarda cinsellik konusunda konuşmanın yanlış olduğu düşüncesine yol açabilir. Çocukların cinsellikle ilgili sorularına şaka ile ya da alayla hafife alarak cevaplar verilmemelidir.
- *Çocuğun sorduğu soruları cevaplarken resim kullanmak faydalı olabilir.* Eve çocuklara ve ergenlere cinselliği anlatan kitaplardan alabilir, istediğinde kendi kendine bakıp doğru bilgilere ulaşmasını sağlayabilirsiniz.
- *Çocuğunuz soru sorduğunda cevaplamak için kendinizi hazır hissetmiyorsanız veya ortam uygun değilse, bu konuyu daha sonra konuşmak üzere erteleyebilirsiniz.* Ancak daha sonra bu konu hakkında mutlaka konuşun.

Çocukların Mahremiyetine Saygı

Artık büyüyen çocuğunuzun anlamaya çalışıp mahremiyetine saygı göstermek önem kazanır. Daha somut konuşmak gerekirse 7-8 yaşından sonra çocuğu yıkamak konusunda ısrarcı olmak, tuvalete girdiğinde yanında olmak çocuğun cinsel gelişimini olumsuz etkiler. Ancak banyoda, tuvalette gerekli önlemleri alıp, çocuğun kendisini nasıl yıkayacağını, tuvalet sonrası temizliği nasıl yapması gerektiğini ona öğretmelisiniz.

Kardeşlerin Aynı Odada veya Yatakta Yatmaları

Bizim gibi çocukların da kendilerine ait bir odaya ihtiyaçları vardır. Ancak olanaklar el vermediği durumda kız ya da erkek kardeşler aynı odayı paylaşabilirler. Özellikle 5 yaşından itibaren farklı cinsten kardeşlerin aynı odada kalmaları durumunda herkesin tek başına yatması için oda dolap veya paravan ile ayrılabilir.

Kardeşlerin, arkadaşların veya akraba çocuklarının aynı yatakta yatırılması sakıncalıdır. Çocuklar cinsel haz duyabilir, cinsel deneyim yaşanabilir, hatta bu deneyimler alışkanlık kazanabilir ve bu cinsel gelişimlerini olumsuz etkileyebilir. İlkokuldan itibaren aynı cinsiyette bile olsalar çocukları aynı yatakta yatırmamak gerekir.

Bazı çocuklar ise küçük yaşlardan itibaren anne ve babalarının yataklarında yatmayı bir alışkanlık haline getirmiş olabilir. Bu birçok açıdan sakıncalı bir durumdur ve bir an önce çocukların kendi yataklarında yatmaları sağlanmalıdır.

Çocuğun en azından ayrı bir yatağı olması onun cinsel gelişiminin sağlıklı olması ve onları ruh-beden sağlığını korumamız için anne baba olarak temel görevlerimiz arasındadır.

Şehit Polis Mehmet Karacatilki Bilim ve Sanat Merkezi Rehberlik Birimi

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı 7-11 Yaş Aile Eğitim Programı